

Saksliste til møte i Studiestyret

Torsdag 5. mars 2019 kl. 1015-1100

Styrerom (rom 1005), Realfagbygget 1. etasje

I GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

II [PROTOKOLL fra møte 8. november 2019](#)

III [PROTOKOLL fra sirkulasjonssak januar 2020](#)

SAK 20/2

[ROLLEFORDELING OG MANDATER I STUDIESAKER VED FAKULTETET](#)

Drøftingssak (Saksnr. 2019/2978)

Vedlegg: [Utkast: Utvalg og roller for utdanning ved MN-fakultetet](#)

SAK 20/3

[KARAKTERBRUK FOR MASTEROPPGAVER](#)

Drøftingssak (Saksnr. 2020/2827)

Vedlegg:

1. [Innspill fra Matematisk institutt](#)
2. [Generisk karakterbeskrivelse for masteroppgaver i MNT-fagene](#), gjeldende fra studieåret 2012/2013
3. [Ny karakterskala - Innspill til revidert UHR-lov \(høring\)](#)
4. [UHR - Innføring av tretrinns karakterskala?](#)

Nettsider:

1. MN/UiB: [Karaktersetting av masteroppgaver innenfor MNT-fagene gjeldende fra studieåret 2012/2013](#)
2. UHR: [Karakterbeskrivelser](#)

SAK 20/4

[FAGKRITISK DAG](#)

Drøftingssak (Saksnr. 2020/2834)

SAK 20/5

EVENTUELT

ORIENTERINGSSAKER

1. EPN - Emneplanlegging på nett. Muntlig orientering.
2. Masteropptak studieåret 2019/2020. Noen tall.
3. Honours Degree. Muntlig orientering
4. Orientering fra møte i Utdanningsutvalget. Muntlig orientering

Harald Walderhaug
leder

Ingrid Christensen
Sekretær

MN/INSO
Bergen, 28.2.20

Protokoll fra sirkulasjon i Studiestyret

Januar 2020

(Det tas forbehold om godkjenning)

Stemt for vedtaket: Bjørn Ian Dundas (Matematisk institutt), Kristoffer Eik (studentrepresentant), Fredrik Manne (Institutt for informatikk), Svein Are Mjøs (Kjemisk institutt), Kjartan Olafsson (Institutt for fysikk og teknologi), Harald Sodemann (Geofysisk institutt), Harald Walderhaug (prodekan)

Ikke svart: Institutt for biovitenskap, Institutt for geovitenskap

SAK 20/1

OPPNEVNING AV NY PROGRAMSTYRELEDER FOR 5-ÅRIG MASTER I MEDISINSK TEKNOLOGI (SIVILINGENIØR)

Vedtaks sak (Saksnr. 2017/13047)

Saken ble sendt på epost-sirkulasjon og medlemmene av Studiestyret godkjente forslaget til vedtak.

VEDTAK: Studiestyret oppnevner førsteamanuensis John Georg Seland til programstyreleder for masterprogrammet i medisinsk teknologi i samsvar med forslag fra Kjemisk institutt. Oppnevningen gjelder fra 1.1.2020 til 31.12.2022.

Harald Walderhaug
leder

Ingrid Christensen
sekretær

MN/INSO
Bergen, 21.01.20

Protokoll fra møtet i Studiestyret

Fredag 8. november 2019 kl. 1015-1100

(Det tas forbehold om godkjenning)

Til stede: Anna D. Abrahamsen (studentrepresentant), Johan Alme (Institutt for fysikk og teknologi), Bjørn Ian Dundas (Matematisk institutt), Kristoffer Eik (studentrepresentant), Berit Oline Hjelstuen (Institutt for geovitenskap), Monica Jordheim (Kjemisk institutt), Tom Klepaker (lektorutdanning), Fredrik Manne (Institutt for informatikk), Ørjan Totland (Institutt for biologi), Harald Sodemann (Geofysisk institutt), Harald Walderhaug (prodekan)

Fra administrasjonen: Stine Balevik, Ingrid Christensen, Ingrid Solhøy, Unni Lange Buanes

I GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

VEDTAK: Innkallingen ble godkjent

II PROTOKOLL FRA MØTE 18. OKTOBER 2019

VEDTAK: Protokollen ble godkjent etter tilføyelse av en merknad til sak 19/8

SAK 19/12

STUDIEPLANDENDRINGER FOR STUDIEÅRET 2020/2021 OG VÅRSEMESTERET 2020

Vedtaks sak (Saksnr. 2019/8064)

VEDTAK

Studiestyret vedtok studieplanendringer fra Lektorutdanningsutvalget og de redaksjonelle endringene som instituttene har fremmet. Videre gir studiestyret fakultetet fullmakt til å vedta endringer i studieplaner som instituttene fremmer i forbindelse med det nye matematikkemnet MAT105.

SAK 19/13

EVENTUELT

Ingen saker

ORIENTERINGSSAKER

1. Endring i [forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger](#) - nye krav til utdanningsfaglig kompetanse.
2. ["Språkpolitiske retningslinjer for UiB"](#) vedtatt i Universitetsstyret 18. oktober. Retningslinjene omtales i en [artikkel i På Høyden](#).
3. Honours degree program - status. Muntlig orientering
4. Studentrekruttering - prosjekter og planer. Muntlig orientering
5. Orientering fra møte i Utdanningsutvalget. Muntlig orientering

VEDTAK: Orienteringssakene ble tatt til etterretning

Harald Walderhaug
leder

Ingrid Christensen
sekretær

MN/INSO
Bergen, 14.11.19

Studiestyresak: **20/2**

Saksnr.: 2019/2978

Møte: 5. mars 2020

ROLLEFORDELING OG MANDATER I STUDIESAKER VED FAKULTETET

Det nye kvalitetssystemet ved UiB krever at programstyrene har en mer aktiv rolle. Alle egenvurderinger og emneevalueringer skal følges opp og godkjennes, og alle programevalueringer skal utarbeides i et eget programstyre for studieprogrammet. Programstyret har ansvar for at det pågår et kontinuerlig og systematisk arbeid for å utvikle kvaliteten i programmet og at kravene i [NOKUTs tilsynsforordning](#) innfris. Programstyret fremmer saker som gjelder endring av studieplaner, programevalueringer og lignende.

Også universitetets handlingsplan for kvalitet i utdanning 2017–2022, har studieprogramledelse som et innsatsområde.

C: Utdanningsledelse. Delmål 1: Ledelse som tar ansvar. Integre utdanningsledelse i UiBs lederutvikling på alle nivå.

For å imøtekomme disse kravene, foreslås det endringer i utvalg og roller innen utdanningsfeltet ved MN-fakultetet. Studiestyre bes drøfte notatet om rollefordeling og mandater i studiesaker som studieseksjonen har utarbeidet.

SPØRSMÅL TIL DRØFTING:

- Er rollefordelingen, mandat og saksgang for studiesaker tydelig og hensiktsmessig?
- Hvilken funksjon skal studiestyret ha? Skal det fortsatt være et styre eller skal det være et rådgivende organ? Hva skal det i så fall hete?
- Utdanningsleder er en ny funksjon for instituttene. Hva mener studiestyret om forslaget til oppgaver og mandat slik det foreligger?
- Skal administrative representanter i programstyret være fullverdige medlemmer med stemmerett slik det foreslås?
- Er representasjon av tverrfaglige program godt nok ivaretatt?

Bergen 27. februar 2020

MN/INSO

Vedlegg:

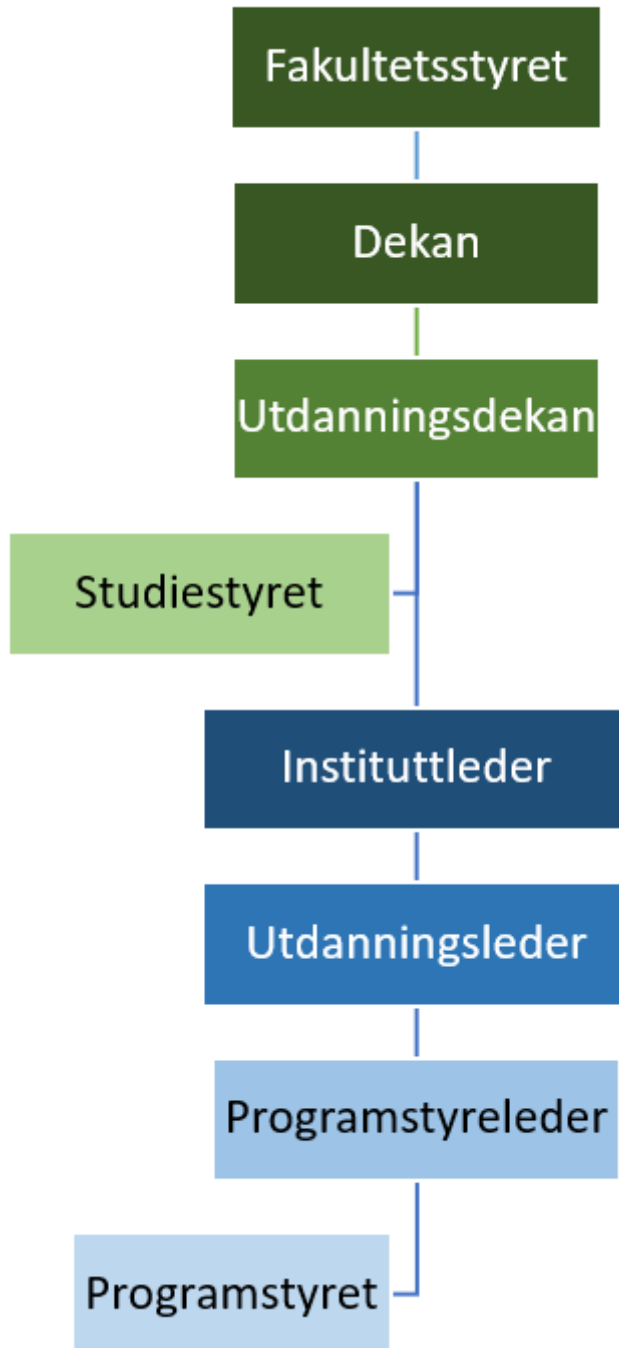
- Utkast: Utvalg og roller for utdanning ved MN-fakultetet

Argumenter for å utarbeide roller og mandat

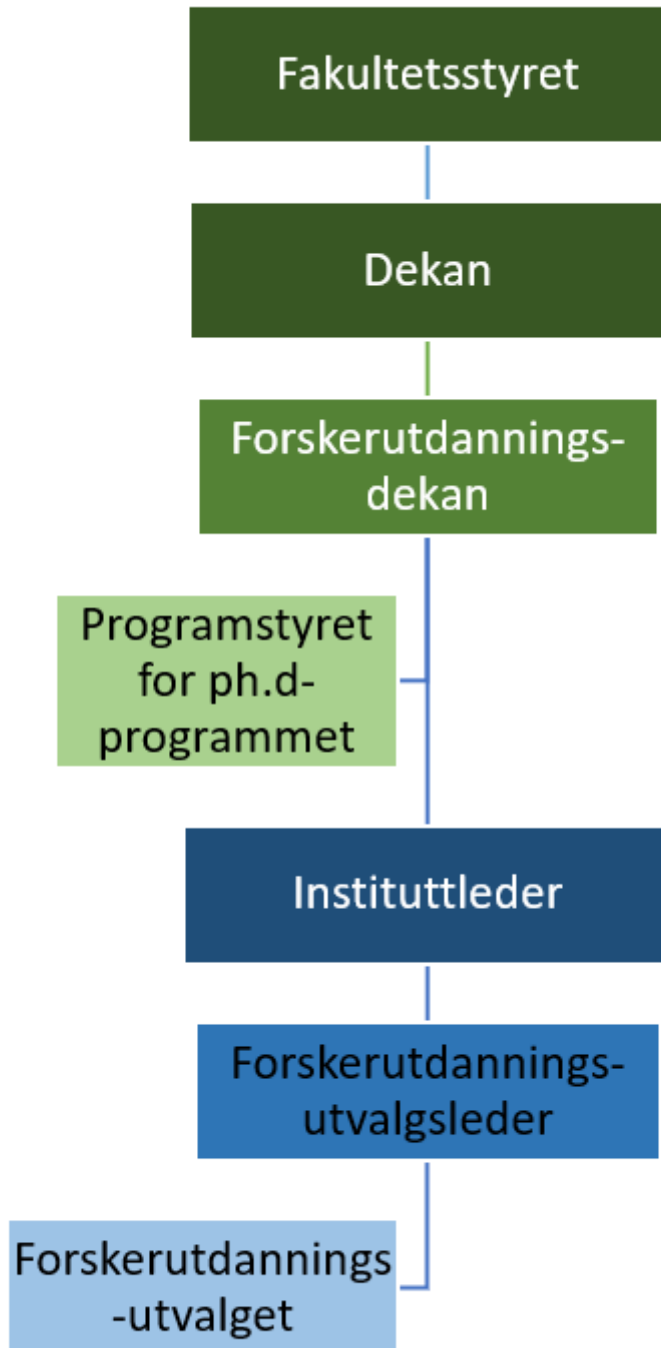
Det nye kvalitetssystemet krever at programstyrene har en mer aktiv rolle. Alle egenvurderinger og emneevalueringer skal følges opp og godkjennes, og alle programevalueringer skal utarbeides, i et eget programstyre for studieprogrammet. Programstyret har ansvar for at det pågår et kontinuerlig og systematisk arbeid for å utvikle kvaliteten i programmet og at kravene i [NOKUTs tilsynsforordning](#) innfris. Programstyret fremmer saker som gjelder endring av studieplaner, programevalueringer og lignende. Også handlingsplan for kvalitet i utdanning 2017–2022, har studieprogramledelse som et innsatsområde C: *Utdanningsledelse. Delmål 1: Ledelse som tar ansvar. Integre utdanningsledelse i UiBs lederutvikling på alle nivå.*

For å imøtekomme disse kravene, foreslås det endringer i utvalg og roller innen utdanningsfeltet ved MN-fakultetet.

Utvalg og roller for utdanning ved MN-fakultetet
Studier på bachelor- og mastergradsnivå

Ph.d.-utdanning

Overordnet om utvalg og roller

På instituttnivå

Instituttleder

Overordnet ansvar for kvalitetsutvikling og oppfølging av utdanningsporteføljen på instituttet, sett i sammenheng med instituttets budsjett og ressurser. Instituttleder avgjør hvilke utdanningsstrategiske saker som skal opp i instituttrådet.

Utdanningsleder

Hvert institutt har en utdanningsleder som inngår i instituttets ledergruppe og som leder arbeidet med utdanning på instituttet, på fullmakt fra instituttleder. Utdanningsleder sitter i fakultetets studiestyre. Utdanningsleder har en pådriverrolle og en koordinerende funksjon ved instituttet.

Programstyre

Hvert av instituttets studieprogrammer må ha et programstyre. Bachelor- og masterprogrammer innen samme disiplin kan ha ett felles programstyre. Programstyret ledes av programstyreleder. Programstyret oppnevnes av og arbeider på fullmakt fra instituttledelsen ved utdanningsleder og skal ha studentrepresentasjon.

Programstyreleder

Hvert programstyre har en programstyreleder som oppnevnes av og arbeider på fullmakt fra instituttledelsen. Programstyreleder for tverrfaglige program har møterett i studiestyret.

Forskerutdanningsutvalg

Hvert institutt har et forskerutdanningsutvalg som er oppnevnt av og arbeider på fullmakt fra instituttleder.

Forskerutdanningsutvalgsleder

Leder for forskerutdanningsutvalget er oppnevnt av og arbeider på fullmakt fra instituttleder. Forskerutdanningsleder møter i fakultetets ph.d.-programstyre.

Forholdet mellom programstyre og forskerutdanningsutvalget på instituttnivå. Programstyrene har ansvar for sine respektive programmer. Ph.d.-utdanningen står i en særstilling siden fakultetet bare har ett ph.d.-program med fakultetets ph.d.-programstyre, ledet av prodekanen. Instituttets forskerutdanningsutvalg er derfor underlagt fakultetets ph.d.-programstyre. Programstyrene og fakultetets ph.d.-programstyre har ansvar for helheten i sine respektive programmer.

Instituttets studieadministrasjon. Instituttets studieadministrasjon ivaretar drift, utvikling og forvaltning av instituttets studieprogram, og følger opp instituttets studenter.

Oppnevning og funksjonstid. Instituttleder oppnevner personer til roller og utvalg med en funksjonstid på normalt fire kalenderår.

På fakultetsnivå

Visedekan for utdanning/utdanningsdekan. Visedekanen leder fakultetets arbeid med utdanning, på fullmakt fra dekanen.

Studiestyret/studieutvalget. Studiestyret er utdanningsdekanens rådgivende forsamling, og består av fakultetets utdanningsledere, leder for fakultetets studieseksjon (studiesjef) og studentrepresentanter. Andre sentrale aktører innen utdanning på fakultetet kan i perioder oppnevnes av (utdannings)dekanen som medlemmer av utvalget.

Ph.d.-programstyret. Ph.d.-programstyret er programstyre for ph.d.-programmet ved fakultetet og består av instituttens forskerutdanningsutvalgsledere og representanter for ph.d.-kandidatene. Programstyret ledes av prodekan for forskerutdanning.

Fakultetets studieseksjon. Fakultetets studieseksjon ivaretar forvaltningen av fakultetets utdanninger, både når det gjelder drift, utvikling og kvalitetssikring. Studieseksjonen assisterer visedekan for utdanning og visedekan for forskning i saksforberedelse og sakshåndtering fakultetets faste utvalg.

Mandater og sammensetning av styrer og råd

Instituttleder

Instituttleder har overordnet ansvar for arbeidet med utdanning ved instituttet

Instituttleder har ifølge studiekvalitetssystemet ansvar for å:

- Sikre at instituttets studieportefølje er i henhold til studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriftens krav
- Påse at krav til pedagogisk kompetanse blir overholdt ved ansettelse i faglige stillinger og ved opprykk, jf. Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved UiB
- Bidra til og legge til rette for kontinuerlig kvalitetsarbeid på studieprogrammene
- Utarbeide en årlig studiekvalitetsmelding som bygger på programstyrenes egenrevalueringer og programevalueringer. Studiekvalitetsmeldingen danner grunnlag for dialogmøtet med fakultetet
- Årlig gjøre en overordnet egenrevaluering av programporteføljen
- Sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
- Lage plan for emneevaluering av instituttets emneportefølje i samråd med programstyrene
- Sikre kvaliteten i instituttets studieprogram, herunder ved å lage en plan for oppfølging av de årlige egenrevalueringene fra programstyrene, og de sykliske programevalueringene (hvert 5. år.)

I tillegg har instituttleder ansvar for:

- Tilrettelegge for universitetspedagogisk opplæring av gruppeledere og vitenskapelig ansatte.
- Sørge for undervisningsbemanning og fordeling av undervisningsoppgaver i samarbeid med instituttets administrasjon.
- Påse at ansatte med undervisningsoppgaver fyller kravene til norskferdigheter.

Instituttleder kan delegere noen av disse ansvarsområdene til utdanningsleder.

Mandat for utdanningsleder

Utdanningsleder:

- har sitt ansvar delegert fra instituttleder

- inngår i instituttets ledergruppe og rådgir instituttleder i utdanningsspørsmål
- leder instituttets utdanningsaktiviteter
- har et overordnet og koordinerende ansvar for alle studieprogram og emner ved instituttet
- sitter i fakultetets studiestyre
- har ansvar for å samle programstyrelederne ved instituttet, kan etablere et eget utdanningsråd ved instituttet dersom dette er hensiktsmessig.

Utdanningsleders overordnede oppgave er å lede arbeidet rundt utdanning og undervisning ved eget institutt i henhold til instituttets, fakultetets og UiBs overordnede strategi og retningslinjer.

Dette innebærer blant annet:

- Tilrettelegge for diskusjon og erfaringsdeling rundt undervisning og utdanning på instituttet.
- Bidra til god informasjonsutveksling mellom fakultet og institutt, herunder holde instituttets programstyrer orientert om fakultetets og institusjonens arbeid med utdanningsstrategiske og –politiske spørsmål.
- Bidra til arbeidet med gjennomføring av fakultetets utdanningsstrategi og fakultetsstyrets og dekanens beslutninger innen utdanningsområdet.
- Tilrettelegge for godt samarbeid og tydelig ledelse der undervisningsaktiviteter går på tvers av forskningsgrupper, institutter og fakulteter.
- Kontakt og kommunikasjon med alle programmer instituttet deltar i (tverrfaglig, tverrfakultært, tverrinstitusjonelt).
- Følge opp universitetets kvalitetssikringssystem, herunder sørge for at eventuelle svakheter som blir avdekket rettes opp.
- Oppfølging og koordinering av programstyre.
- Sørge for koordinering mellom det faglige og det studieadministrative arbeidet ved instituttet.
- Ansvar for total emneportefølje, inkludert etter- og videreutdanning

Sammensetning og mandat for programstyre

Sammensetning

Hvert av instituttets studieprogrammer må ha et programstyre. Bachelor- og masterprogrammer innen samme disiplin kan ha ett felles programstyre.

Representasjonen i programstyret skal speile den faglige sammensetningen av studieprogrammet. For disiplinære studieprogram oppnevner instituttet representanter til programstyret, og sikrer at studentene får mulighet til å oppnevne egne representanter. Ved tverrfaglige program er det de involverte instituttene som oppnevner sine representanter til programstyret. Fellesprogram og tverrfakultære program skal ha representasjon fra eksterne samarbeidspartnere. Administrativt ansvarlig institutt sin studieadministrasjon (programkoordinator) skal som hovedregel ha sekretærfunksjon for programstyret.

Styret skal bestå av:

- Leder for programstyret
- Minst to vitenskapelig ansatte
- Studentrepresentant(er)
- Programkoordinator (med sekretærfunksjon)

Mandat

Programstyret er i utgangspunktet et rådgivende organ for instituttledelsen, men kan tillegges beslutningsmyndighet for spesifikke saksområder.

Programstyret har det overordnede ansvaret for utvikling, kvalitet og drift av studieprogrammet.

Programstyrets ansvar:

- Oppdatere programmets oppbygning og overordnede læringsutbytte i henhold til den faglige utviklingen, i samarbeid med instituttledelsen.
- Tilrettelegge for at studentene kan nå programmets læringsutbytte på en tilfredsstillende måte.
- Sikre faglig helhet og samordning innad i programmet, samsvar mellom forventet læringsutbytte, undervisnings- og vurderingsformer.
- Kvalitetssikring og utvikling av undervisnings- og vurderingsformer i programmet som helhet.
- Sikre at de involverte fagmiljøene er godt kjent med utviklingen og overordnet struktur i programmet.
- Ansvar for å sikre godt samarbeid og informasjonsflyt internt i programmet og med andre institutt og institusjoner som er bidragsyttere i programmet
- Sørge for samarbeid med alle aktuelle institutter som bidrar med emner i programmet for å sikre variasjon av undervisningsmetoder og vurderingsformer, god overordnet struktur og jevn arbeidsbelastning
- Ansvar for den helhetlige studiekvaliteten i henhold til UiBs kvalitetsrutiner, herunder:
 - Gi oppdrag til og gjennomgå årlig rapport fra ekstern fagfelle
 - Utarbeide en kort årlig egenvurdering av programmet, blant annet basert på egenvurderingene av emnene.
 - Lage plan for emneevaluering
 - ansvar for at anbefalinger og emneevalueringene blir fulgt opp i samråd med instituttet
 - Gjennomføre programevaluering minst hvert 5. år
- Bidra til rekruttering og profilering av programmet
- Planlegging av timeplaner og koordinering av arbeidsbelastning i parallelle emner gjennom semesteret.
- Faglig ansvar for overgangsordninger fra andre studier og til videre studier, inkludert opptakskrav og innpassing av ekstern utdanning.
- Innstilling til, og begrunnelse for opptaksrammer for det aktuelle programmet.
- Mottak av nye studenter og faglige/sosiale tiltak i programmet.
- Ansvar for tilrettelegging av integrerte utvekslingsopphold og andre internasjonaliseringstiltak på programmet.

For masterprogramstyret kommer i tillegg:

- Tildeling av veileder og masteroppgave til studentene.
- Godkjenne studentenes masteravtaler.
- Opptak av studenter (faglig vurdering)

Mandat for programstyreledere

Programstyreleder leder programstyret på delegasjon fra utdanningsleder. I tillegg til å ha det overordnede ansvaret for de konkrete oppgavene som ligger til programstyret betyr dette blant annet:

- God kommunikasjon med utdanningsleder og øvrige instituttledelse.
- God kommunikasjon og samarbeid med programkoordinator.
- Tilrettelegging for at ekstern fagfelle kan utføre sitt arbeid på en tilfredsstillende måte.
- Sikre kvaliteten i studieprogrammet, inkludert at krav i forskrifter og UiB sitt kvalitetssystem er oppfulgt
- Gi innspill til institutt og fakultet vedrørende videreutvikling av studiekvalitet, og planer for utvikling av emner og studieprogram
- Sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø.

Sammensetning og mandat for studiestyret

Studiestyret er utdanningsdekanens rådgivende forsamling, og består av fakultetets utdanningsledere, leder for fakultetets studieseksjon (studiesjef) og studentrepresentanter. Andre sentrale aktører innen utdanning på fakultetet kan i perioder oppnevnes som medlemmer av utvalget, utpekt av (utdannings)dekanen.

Utvalget skal bidra til å utvikle og realisere fakultetets utdanningsstrategi i et kollegialt fellesskap preget av deling og samhandling. Særlig viktig er kontinuerlig utvikling av fakultetets samlede program- og emneportefølje og læringsmiljø for studenter og ansatte.

Studiestyret skal blant annet rådgi fakultetsledelsen om:

- Opprettelse og nedleggelse av studieprogram
- opprettelse og nedleggelse av emner
- større endringer i studieprogrammer og emner som inngår i flere studieprogram
- koordinering av studietilbudet ved fakultetet, herunder praktiske og ressursmessige utfordringer på tvers av instituttene.
- deltakelse i tverrfakultære og tverrinstitusjonelle studieprogram
- dimensjonering og opptaksrammer
- tiltak for bedre rekruttering til, gjennomføring av og studentoppfølging i studieprogrammene
- utvikling av studentenes faglige og profesjonelle kompetanse, herunder etter- og videreutdanning
- internasjonalisering og studentmobilitet.
- kvalitetssikring av fakultetets studieprogram.
- utfyllende regler for gradsstudier ved fakultetet
- endringer i programstyrenes mandat

Mandat for visedekan for utdanning

I tillegg til å ha ansvar for de konkrete oppgavene som ligger til studiestyret har visedekan for utdanning ansvar for å:

- Sikre at fakultetets studieportefølje er i henhold til studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriftens krav
- Gjennomføre dialogmøter med instituttene med utgangspunkt i deres årlige egenvurderinger
- Delta i dialogmøte med universitetsledelsen
- Utarbeide en årlig studiekvalitetsmelding med utgangspunkt i instituttenes studiekvalitetsmeldinger og bestillinger fra universitetsledelsen
- Lage en samlet tidsplan for systematisk gjennomgang av fakultetets studieprogramportefølje, med angivelse av år for programevaluering av de enkelte studieprogrammene
- Årlig gjøre en overordnet egevaluering av programporteføljen
- Sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø
- Sikre at meritterte undervisere (Det pedagogiske akademi) blir involvert i det samlede kvalitetsarbeidet ved fakultetet
- Godkjenne alle studieplanendringer som ikke må vedtas i fakultetsstyret
- Representere fakultetet i universitetets sentrale Utdanningsutvalg

Fakultetsstyret

- Søke Universitetsstyret om oppretting og nedlegging av studieprogram
- Reakkreditere studieprogram
- Godkjenne store studieplanendringer
- Fastsette dimensjonering av studietilbud

Studiestyresak: **20/3**Saksnr.: 2020/2827

Møte: 5. mars 2020

KARAKTERBRUK FOR MASTEROPPGAVER - DRØFTINGSSAK

Etter noen år med bruk av bokstavkarakterene ønsket det nasjonale fakultetsmøte i realfag (NFmR) og Nasjonalt råd for teknologisk utdanning (NRT) å få en bedre felles forståelse og praktisering av de forskjellige karakterene på masteroppgavene innen MNT-fagene. I 2010 ble det derfor nedsatt en arbeidsgruppe som utarbeidet et felles forslag til karakterbeskrivelser for masteroppgaver innen MNT-fag, samt veiledninger for sensorer og veiledere, og et standardisert sensurskjema basert på de nye karakterbeskrivelsene (se vedlegg 2).

Målet med de nye karakterbeskrivelsene var å få klare, utvetydige beskrivelser som skiller klart mellom karakterene og som skulle føre til et godt og nøkternt bruk av karakterer. Beskrivelsene skulle bidra til en felles nasjonal forståelse av bruken av skalaen for masteroppgaver.

Grovt sett skulle karakterene skille mellom gjennomsnittlig fremragende prestasjoner, gode prestasjoner og mindre gode prestasjoner:

- A** - Fremragende prestasjon som klart utmerker seg og viser et i nasjonal sammenheng åpenbart forskertalent og/eller originalitet.
- B** - meget god prestasjon som klart skiller seg ut
- C** - god prestasjon
- D** - Klart akseptabel prestasjon
- E** - Prestasjon som er akseptabel ved at den tilfredsstiller minimumskravene

Etter intensjonen skulle det være ganske vanskelig å oppnå en B og meget vanskelig å oppnå en A. Ser man imidlertid på karakterfordelingen for masteroppgaver innen MNT-fag i dag, både ved UiB og andre norske institusjoner, så ser man at denne tanken ikke slo gjennom og karakterskalaen blir ikke brukt etter intensjonen. I alle fag ved fakultetet utgjør andelen av karakterene A og B langt over 50 % av alle karakterer. Denne utstrakte bruken av karakterene A og B har ført til at karakterene ikke lenger stemmer overens med karakterbeskrivelsen, og dermed har mistet mye av sin mening og verdi.

Matematisk institutt foreslår nå at fakultetet ber Universitets- og Høgskolerådet (UHR) om å endre karakterbeskrivelsene igjen og tilpasse dem realiteten, nemlig at gjennomsnittskarakteren er en B og ikke en C (se vedlegg 1).

DRØFTING:

Studiestyret bes drøfte saken og mulige tiltak:

- Hvorfor fungerer ikke karakterbeskrivelsene for masteroppgaver innen MNT-fag etter intensjonen? Hva skjer på instituttene og i fagmiljøene?
- Vil Matematisk institutt sitt forslag kunne gi et bedre bruk av karakterskalaen?
- Hva kan være mulige tiltak for å fremme en felles nasjonal forståelse av karakterbeskrivelser og karakterbruk?
- Vil innføring av en 3-trinns karakterskala (jfr. forslag fra Christian Jørgensen til revidert UH-lov. Vedlegg 3) på masteroppgaver være en mulighet?

Bergen 25. februar 2020

MN/INSO

Vedlegg:

1. [Innspill fra Matematisk institutt](#)
2. [Generisk karakterbeskrivelse for masteroppgaver i MNT-fagene](#), gjeldende fra studieåret 2012/2013
3. [Ny karakterskala - Innspill til revidert UH-lov \(høring\)](#)
4. [UHR – Innføring av tretrinns karakterskala?](#)

Nettsider:

- MN/UiB: [Karaktersetting av masteroppgaver innenfor MNT-fagene gjeldende fra studieåret 2012/2013](#)
- UHR: <https://www.uhr.no/temasider/karaktersystemet/karakterbeskrivelser/>

Universitets- og høyskolerådet

FORSLAG OM ENDRING AV KARAKTERBESKRIVELSER TIL MASTERGRAD I
NATURVITENSKAPELIGE FAG

Universitets- og høyskolerådet kom i 2012 med nye karakterbeskrivelser for masteroppgaver ved MNT-fagene. For karakteren B er beskrivelsen:

Meget god prestasjon som klart skiller seg ut.

Vi ber om at delen der det står ”som klart skiller seg ut” tas ut av beskrivelsen. Alternativt at det kommer en klar og utvetydig presisering av hva som menes med dette. Det er nærliggende å tolke denne beskrivelsen som at oppgaven skal være bedre enn gjennomsnittet av oppgaver. Men dreier dette seg da om bedre enn gjennomsnittet i forhold til masteroppgaver

1. ved samme institutt,
2. ved instituttene nasjonalt innen et fagfelt,
3. ved MNT fagene ved samme institusjon,
4. ved MNT fagene nasjonalt?

Problemene med 3. og 4. er at det er vanskelig for ikke å si umulig å sammenligne masteroppgave på tvers av fagfelt. Vedrørende punkt 1. så viser karakterstatistikken at beskrivelsen ”som klart skiller seg ut” ikke praktiseres (ihvertfall ved UiB, og vi har ikke grunn til å tro at det er annerledes ved andre institusjoner). Som eksempel skal vi her ta karakterstatistikken fra noen institutter ved UiB i 2018.

Matematisk institutt:

Masteroppgaver i matematikk 2018:

A	B	C	D	E
9	11	7	2	0
31%	38%	24%	7%	0%

Masteroppgave i erfaringsbasert undervisning, matematikdidaktikk 2018:

A	B	C	D	E
2	4	0	0	1
29%	57%	0%	0%	14%

Institutt for informatikk:

Masteroppgaver 2018:

A	B	C	D	E
3	10	7	0	0
15%	50%	35%	0%	0%

Institutt for fysikk og teknologi:

Masteroppgaver 2018:

A	B	C	D	E
8	15	3	3	0
28%	52%	10%	10%	0%

Vi ser at i 2018 så var det ved Matematisk institutt omkring 70% som fikk karakteren B eller bedre, ved Institutt for informatikk 65% og ved Institutt for fysikk og teknologi hele 80% som fikk karakteren B eller bedre.

Vi vil anføre følgende grunner for å fjerne formuleringen “som klart skiller seg ut”:

- Det er uheldig å ha retningslinjer som ikke praktiseres og etterleves. Dette svekker tilliten til offentlige instisjoner.
- Mest alvorlig er følgende: Om en sensor faktisk tar denne retningslinjen alvorlig, og praktiserer det slik at for at en masteroppgave skal få B så skal den virkelig være bedre enn gjennomsnittet, så ville dette gi et urettferdig utslag for masterstudenten. Han/hun vil få en karakter som er dårligere enn tilsvarende oppgave vanligvis får.
- Når karakterbeskrivelsene vedlegges vitnemål, så kan det gi et galt inntrykk når studenten skal søke jobb. Får man karakteren B så får man inntrykk av at dette er student som har levert en oppgave som er en god del bedre enn den typiske masteroppgave innen fagfeltet. Men

statistikken over viser at en slik oppgave faktisk kan (for IFT i 2018) være i nederste kvartil.

Vi ber derfor om at:

- Formuleringen “som klart skiller seg ut” tas ut av beskrivelsen for masteroppgaver ved MNT-fagene.
- Subsidiært ber vi om at formuleringen får en klar presisering og at enkle og klare retningslinjer gis for hvordan den skal praktiseres.

Vennlig hilsen

NN

NOU 2020: 3

Ny lov om universiteter og høyskoler
Kunnskapsdepartementet

21 Undervisning, vurdering, sensur, klage på eksamen og utstedelse av vitnemål

21.1 Utvalgets forslag

Punkt 4:

- Det innføres en ny karakterskala som kommer i tillegg til A-F skalaen og bestått/ikke bestått. Den nye skalaen er tredelt og vil få vurderingsuttrykket utmerket/bestått/ikke-bestått.

21.5.2.3.1 Karakterskala

Professor Christian Jørgensen ved Universitetet i Bergen har i et innspill til utvalget foreslått å innføre en tretrinns karakterskala av typen «utmerket/bestått/ikke bestått».

Han skriver blant annet følgende:

Ved sensur er det ofte lett å gjenkjenne karakterene A, E og F mens skillet mellom B/C/D er mye vanskeligere å gjenkjenne presist. De fleste studentene skal ha en av disse mellomkarakterene, og typisk kan de være gode på noen faglige elementer og streve med andre. [...] En bokstavkarakter basert på flere vurderingselementer øker arbeidsmengden ved sensur. Ved flere vurderingselementer må hvert element vurderes med fin oppløsning fordi det er en eller annen form for sum som bestemmer samlet karakter. Selv en liten forskjell på ett vurderingselement kan være det som krysser grensen mellom to bokstavkarakterer til slutt. Arbeidsmengden for å sette en rettfærdig bokstavkarakter går opp. [...] Det eneste tillatte alternativet i Norge i dag er «bestått/ikke bestått». Etter samtaler med mange undervisere hører jeg at de bekymrer seg for at studentene da vil krysse der gjerdet er lavest og legge nær minimal innsats i faget.»[36](#)

Videre argumenterer Jørgensen slik:

En grov karakterskala kan dreie undervisers arbeidsinnsats fra finmåling for repeterbar karaktersetting til tilbakemelding studentene kan utvikle seg på. Med en tretrinns skala gjenstår de to enkleste grensene: å gjenkjenne de aller flinkeste og de som ikke skal bestå emnet. Det blir dermed færre karaktergrenser, færre som er i en uklar sone som kan utløse klage, og enklere å avgjøre klagene. Muligheten for det øverste karakternivået gir studentene motivasjon til å stå på. [...] Fordi størsteparten får «bestått» vil studentenes stress og angst antagelig gå ned. [...] Med formativ vurdering og tilbakemelding skapes en indre motivasjon for faget heller enn en ytre motivasjon for karakteren, med positiv effekt på innsats og læring.

Utvalget viser til at en tretrinns karakterskala ikke harmonerer med Bolognaprosessen og den etterfølgende innføringen av A–F-karakterskalaen. På den andre siden skiller Norges A–F-skala seg fra skalaen i andre land. For eksempel har både USA og Storbritannia en karakterskala som går fra A til D og så til F uten et trinn E imellom. Ugraderte karakterskalaer var i bruk ved enkelte utdanningsinstitusjoner før innføringen av Kvalitetsreformen. Blant annet var graderingen «bestått med laud / bestått / ikke bestått» brukt ved Universitetet i Oslo. Tretrinnskalaen er også vanlig ved de eldste universitetene i Sverige.

Utdanningsinstitusjonene har også i det siste tatt til orde for å gå bort fra A–F-karakterskalaen i et forsøk på å senke karakterpresset ved enkelte studier. I dag er det ikke mulig å benytte andre karakterskalaer enn A–F eller bestått/ikke-bestått. Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen har vedtatt å bruke bestått/ikke-bestått i stedet for A–F ved enkelte innledende emner ved de juridiske fakultetene, nettopp som et tiltak for å dempe karakterpresset og begrense gjentak av eksamen.³⁷ Eksamen må være egnet til å gi sensorene et grunnlag til å prøve studentenes læringsutbytte. Som omtalt over, har forskning og innspill til utvalget pekt på at karaktersettingen på eksamen kan være vilkårlig og personavhengig. Utvalget mener problemet kan avhjelpes ved at det innføres en mulighet til å benytte seg av en mindre detaljert karakterskala, i tillegg til at det blir krav om to sensorer, se punkt 21.5.2.3.2. Utvalget er enig i at muligheten for å nå det øverste karakternivået vil gi studentene motivasjon til å stå på. En underveisvurdering vil kunne gi studentene en pekepinn om hva de bør forbedre, enten for å komme helt til topps eller for å bestå faget. Utvalget foreslår derfor at det i tillegg til A–F-karakterskalaen og bestått/ikke-bestått innføres en mulighet for å benytte en tretrinns karakterskala med utmerket/bestått/ikke-bestått.

Studiestyresak: **20/4**

Saksnr.: 2020/2834

Møte: 5. mars 2020

FAGKRITISK DAG - DRØFTINGSSAK

Fagkritisk dag er en gammel tradisjon på UiB hvor studentene skal ha en undervisningsfri dag i begynnelsen av mars for egne arrangementer med fagkritisk innhold. At dagen er undervisnings- og vurderingsfri er nedfelt i UiB sin forskrift:

Forskrift om opptak, studier vurdering og grader ved Universitetet i Bergen
§ 5.1 (3) (...) Fagkritisk dag og faglig-pedagogisk dag er også undervisnings- og vurderingsfri.

Utfordringer med time- og eksamensplanlegging

På MN-fakultetet har vi etter beste evne holdt fagkritisk dag undervisnings- og vurderingsfri. Alle rom er sperret i timeplanleggingssystemet (TP) på fagkritisk dag. Det finnes imidlertid unntak når det gjelder labundervisning og feltkurs. Mange av fakultetets undervisningslaboratorier er fullbooket gjennom hele semesteret, og derfor må noe labundervisning også gå på fagkritisk dag. Noen feltkurs er det vanskelig å finne andre passende dager/uker for og det er i noen år helt nødvendig å ta også fagkritisk dag med i planleggingen. Studentene på MN sier at de ikke opplever dagen som reelt undervisnings- og vurderingsfri og ber studiestyret å diskutere nåværende praksis.

Trenger vi en fagkritisk dag?

Leder i realitutvalget skriver: «En mer interessant diskusjon vil nok være hvorvidt vi i det hele tatt bør ha fagkritisk dag. Når jeg diskuterte fagkritisk dag med de andre lederne av studentutvalgene var det kun SV som visste hva det var. Fagkritisk dag er altså noe som ikke blir praktisert på de andre fakultetene slik at 60 % av studentene står uten et tilbud denne dagen. La oss nå være veldig rause og si at 500 på både MN og SV deltar på fagkritisk dag. Av en studentmasse på 18 465 er det da 1000 som deltar på fagkritisk dag, noe som tilsvarer 5.4 % av studentmassen.

... Det at hele universitetets undervisningstilbud skal stoppe opp fordi 5.4% av studentene deltar på fagkritisk dag er ingen god ressursbruk. Er hensikten med dagen at studentene skal sette et mer kritisk syn på sitt eget fag, så kan ikke fagkritisk dag sies å være noen suksess. Er fagkritikk noe universitetet mener studentene skal lære, bør det heller undervises om i exphil.»

Realitutvalget ønsker derfor å fremme en sak til studiestyret for å diskutere hvorvidt fagkritisk dag er noe fakultetet og universitetet bør fortsette med.

DRØFTING:

- Hvilken rolle har fagkritisk dag for studentene i dag?
- Fungerer fagkritisk dag etter sin hensikt?
- Hvor strengt kan og skal instituttene overholde prinsippet om undervisningsfri på fagkritisk dag?
- Finnes det andre grep vi kan ta i bruk for å øke deltakelse og engasjement rundt fagkritikk?

Bergen 28. februar 2020
MN/INSO